

Buhrimenko, R., Smirnova, P., Smokova, L. (2025). Upravlinnya strategichnym potencialom pidpryyemstva v umovah cyfrovoyi transformaciyi [Managing the strategic potential of an enterprise in the context of digital transformation]. *Ekonomichnyj prostir – Economic space*, 197, 15–19. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.197.15-19> [in Ukrainian].

Buhrimenko Roman, Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Economics and Business, State Biotechnological University. e-mail: bugrimenkorm@gmail.com.

Бугріменко Роман Михайлович, д-р екон. наук, професор, професор кафедри економіки та бізнесу, Державний біотехнологічний університет. e-mail: bugrimenkorm@gmail.com.

Smirnova Polina, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Economics and Business, State Biotechnological University. e-mail: pvsmirnova7@gmail.com.

Смірнова Поліна Василівна, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнесу, Державний біотехнологічний університет. e-mail: pvsmirnova7@gmail.com.

УДК 338.24:339.9(477)

DOI: <https://doi.org/10.31359/2312-394X-2025-37-1-56>

МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

К.Ю. Величко

Проаналізовано сучасний стан макроекономічної політики України в контексті євроінтеграційного курсу з урахуванням викликів, спричинених збройною агресією РФ. Обґрунтовано необхідність посилення інституційної спроможності системи макроекономічного регулювання відповідно до стандартів ЄС та сформульовано пріоритетні заходи державної політики, спрямовані на зміцнення макроекономічної стійкості, підтримку повоєнного відновлення та прискорення інтеграції України до ЄС.

Ключові слова: економічна політика, макроекономічний аналіз, євроінтеграція, економічна стабільність, валютне регулювання, Маастрихтські критерії, стратегічний розвиток.

MACROECONOMIC POLICY OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION: WARTIME CHALLENGES AND STRATEGIC PRIORITIES

K. Velychko

The article explores the transformation of Ukraine's macroeconomic policy in the context of full-scale war, taking into account the challenges caused by Russia's armed aggression, global economic instability, and internal structural imbalances. Key macroeconomic indicators for 2020–2024 were analyzed, including government revenues and expenditures, their structure, inflation dynamics, the state of the balance of payments, and the impact of external and internal shocks on economic stability.

Key risks were identified, such as the budget's dependence on external support, the limited fiscal space, and the difficulty of forecasting under conditions of wartime uncertainty. Special attention was devoted to the analysis of fiscal, monetary, exchange rate, and debt policies, as well as their alignment with the goals of sustainable development and the EU economic convergence criteria. The study highlights the role of the European integration trajectory as a strategic anchor for strengthening macroeconomic discipline, stimulating structural reforms, and improving regulatory efficiency.

The positive experience of Central and Eastern European countries in using EU integration as a driver of long-term stabilization was summarized. The article outlines key policy measures aimed at enhancing macroeconomic resilience, including: strengthening the independence of the National Bank of Ukraine and maintaining inflation targeting in coordination with fiscal policy; the gradual phasing out of monetary financing of the budget deficit; broadening the tax base without raising rates by reducing the shadow economy; institutional strengthening of budget transparency and auditing in line with EU standards; reforming the public investment system with a focus on critical infrastructure and industrial recovery; improving conditions for exporters (logistics, risk insurance, port infrastructure development, export credit agencies); and the use of scenario-based macroeconomic modeling that accounts for various conflict evolution scenarios.

The article substantiates the need to enhance the institutional capacity of macroeconomic governance in the context of post-war recovery and integration into the EU internal market.

Keywords: *economic policy, macroeconomic analysis, European integration, economic stability, currency regulation, Maastricht criteria, strategic development.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Безпрецедентні виклики, що постали перед економікою України внаслідок повномасштабної війни, призвели до суттєвого погіршення макроекономічної стабільності: зросли інфляційні та фіскальні ризики, погіршився стан платіжного балансу, посилилися структурні

дисбаланси в економіці, що у сукупності спричинило підвищену невизначеність щодо траєкторії подальшого економічного розвитку країни. В умовах триваючої дестабілізації пріоритетного значення набуває розробка ефективної, адаптивної та проактивної макроекономічної політики, яка б була спроможна забезпечити оперативну відповідь на кризові виклики, водночас формуючи фундамент для сталого післявоєнного відновлення, інституційної модернізації та підвищення довгострокової економічної резиліентності.

У контексті сучасних викликів стратегічного значення набуває саме комплексне та узгоджене використання інструментів фіскальної, монетарної, зовнішньоекономічної та соціальної політики, спрямованих на стабілізацію макроекономічного середовища. Водночас однією з ключових передумов результативності такої політики є її відповідність як внутрішнім структурним трансформаціям, так і міжнародним зобов'язанням України в межах реалізації євроінтеграційного курсу. Зокрема, інтеграція до європейського економічного простору передбачає гармонізацію макроекономічного регулювання відповідно до принципів, стандартів і регламентів Європейського Союзу. Це включає адаптацію до Маастрихтських критеріїв, модернізацію ринку праці, поступову лібералізацію зовнішньої торгівлі, зміцнення інституційної спроможності державного сектору та забезпечення фіскальної стійкості в середньо- і довгостроковій перспективі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення сутності макроекономічної політики було й залишається в центрі уваги економічної науки – від класичних до сучасних її напрямів. В українському контексті проблематика формування ефективної макроекономічної політики набула особливої актуальності у зв'язку з посиленням внутрішніх та зовнішніх викликів. У наукових працях А. Гальчинського [1], В. Геєця [2, с. 296–305], Т. Буряк [3], О. Мазаракі [4, с. 4–26], С. Юрія [5], В. Коваленка, І. Ситник та С. Шелудько [6], обґрунтовується необхідність стратегічного державного регулювання та узгодженості фіскальної й монетарної політики як ключових чинників забезпечення макроекономічної стабільності та стійкого зростання. Вартий уваги підхід О. Красоти [7], яка акцентується на соціальному вимірі макроекономічного регулювання, зокрема на принципах соціальної інклюзії. Питання становлення макроекономічної політики, її особливості в умовах євроінтеграційного курсу, зовнішніх шоків, зокрема воєнної агресії РФ, активно досліджуються в сучасному

науковому середовищі. Так, І. Чугунов та І. Любчак [8, с. 4–14], наголошують на необхідності запровадження адаптаційно-трансформаційних механізмів у сфері бюджетної політики в умовах воєнного стану. В. Савченко та А. Лось аналізують виклики для макроекономічного регулювання в контексті збалансування бюджету, контролю інфляції та забезпечення фінансової стійкості [9]. Значну увагу в дослідженнях приділено питання гармонізації макроекономічної політики України з політикою Європейського Союзу. Зокрема, Н. Синюра-Ростун розглядає євроінтеграційний курс України як важливий чинник економічної модернізації економіки, що сприяє подоланню технологічної відсталості, активному залученню прямих іноземних інвестицій та інноваційних рішень, створенню нових робочих місць, підвищенню конкурентоспроможності національних виробників і розширенню експортного потенціалу [10, с. 30–41]. Національний банк України (НБУ) у своїх звітах висвітлює практику адаптації монетарної політики до умов воєнних ризиків і макрофінансових дисбалансів [11]. Важливим є також аналіз впливу євроінтеграції на формування нових орієнтирів макроекономічної політики. У звіті Центру економічної стратегії зазначено, що імплементація положень Угоди про асоціацію з ЄС сприяє поступовій адаптації до європейських економічних стандартів, хоча цей процес сьогодні суттєво ускладняється збройною агресією та геополітичною нестабільністю [12].

Попри наявність широкого кола публікацій, залишається недостатньо вивченим питання проблематика макроекономічної політики України саме у воєнний і післявоєнний періоди з урахуванням євроінтеграційного вектору, що й обумовлює актуальність подальшого дослідження.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану макроекономічної політики України, виявлення ключових проблем її реалізації та обґрунтування напрямів удосконалення в умовах нових викликів, спричинених повномасштабною війною, економічною нестабільністю та потребами адаптації до стандартів Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний стан української економіки вимагає формування ефективних механізмів макроекономічного регулювання та впровадження виваженої, скоординованої макроекономічної політики. Попри збройну агресію РФ, Україна не відмовилася від курсу євроінтеграції, що зумовлює

потребу в адаптації національної економічної політики до стандартів і практик Європейського Союзу. У цьому контексті особливої актуальності набуває забезпечення макроекономічної стабільності, необхідної для подальшого просування в напрямі інтеграції до європейського економічного простору. Повномасштабна війна змінила економічне середовище країни, викликавши глибокі структурні деформації, зростання макроекономічних ризиків та загострення цінової нестабільності.

Так, упродовж 2020–2024 рр. інфляційна динаміка в Україні характеризується значними коливаннями, зумовленими поєднанням зовнішніх шоків, військових ризиків і внутрішніх дисбалансів (табл. 1).

Поворотним став 2022 рік, коли інфляція досягла 26,6%. Основними чинниками такого зростання стали логістичні розриви, руйнування промислової та енергетичної інфраструктури, суттєве зростання витрат на імпорتنі постачання, а також збільшення бюджетного дефіциту.

Таблиця 1 – Динаміка індексу споживчих цін в Україні за 2020–2024 рр.

Рік	Індекс споживчих цін (ІСЦ), %	Річна інфляція, %
2020	105,0	+5,0
2021	110,0	+10,0
2022	126,	+26,6
2023	105,1	+5,1
2024	112,0	+12,0

Джерело: побудовано автором на основі [13]

Завдяки жорсткій монетарній політиці Національного банку України (НБУ) у 2023 році споживча інфляція була стримана до рівня 5,1%. Серед заходів, які сприяли стабілізації, варто відзначити підвищення облікової ставки, посилення валютного контролю та нарощування золотовалютних резервів. Проте вже у 2024 році спостерігається повторне зростання інфляційного тиску – річний рівень інфляції досяг 12,0% (рис. 1).

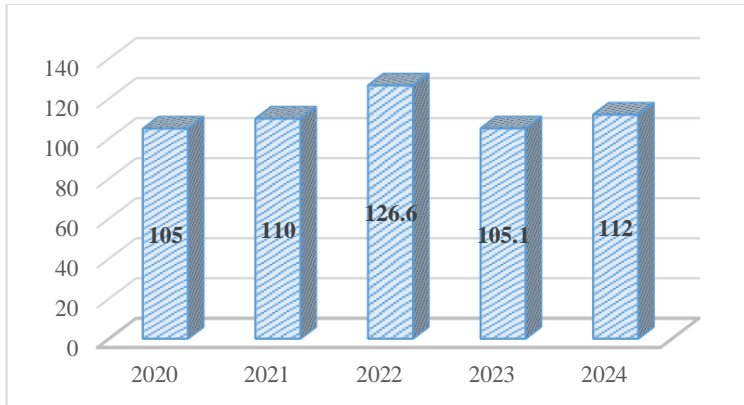

Рис. 1. Динаміка індексу споживчих цін в Україні за 2020–2024рр., %, побудовано автором на основі [13]

Причинами цього стали коригування адміністративно регульованих тарифів, девальваційні очікування, несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура та зростання фіскальних ризиків. Водночас НБУ зберігає прихильність до режиму інфляційного таргетування, що узгоджується із зобов'язаннями в рамках євроінтеграційного курсу України. Режим інфляційного таргетування сприяє підвищенню передбачуваності грошово-кредитної політики та адаптації до критеріїв макроекономічної стабільності, передбачених Копенгагенськими критеріями ЄС.

У контексті аналізу макрофінансової ситуації в Україні особливу увагу слід приділити динаміці доходів Державного бюджету, яка демонструє тенденцію до зростання (табл. 2).

Це зростання обумовлюється поєднанням внутрішніх чинників (інфляційний ефект, податкові реформи) та, у більшому ступені, зовнішніх (масштабна міжнародна допомога в умовах війни).

Найбільш інтенсивне зростання доходів зафіксоване впродовж 2022–2023 рр., що пов'язано із залученням значних обсягів зовнішньої підтримки. Лише у 2023 році Україна отримала 42,5 млрд дол. США, з яких близько 27% у формі безповоротних грантів. Це відповідає принципам фіскальної солідарності, що лежать в основі європейської інтеграції. Проте у 2024 році темпи приросту доходів сповільнились до 14,7%, що свідчить про перехід від екстреної фінансової мобілізації до

більш збалансованої бюджетної стратегії в умовах затяжного військового конфлікту (рис. 2).

Таблиця 2 – Динаміка доходів Державного бюджету України, 2020–2024 рр.

Рік	Доходи Державного бюджету, млн грн	Абсолютний приріст, млн грн	Відносний приріст, %
2020	1 076 017	+77 738	+7,8
2021	1 296 853	+220 836	+20,5
2022	1 787 396	+490 543	+37,8
2023	2 671 990	+884 594	+49,5
2024	3 066 000	+394 010	+14,7

Джерело: побудовано автором на основі [13]

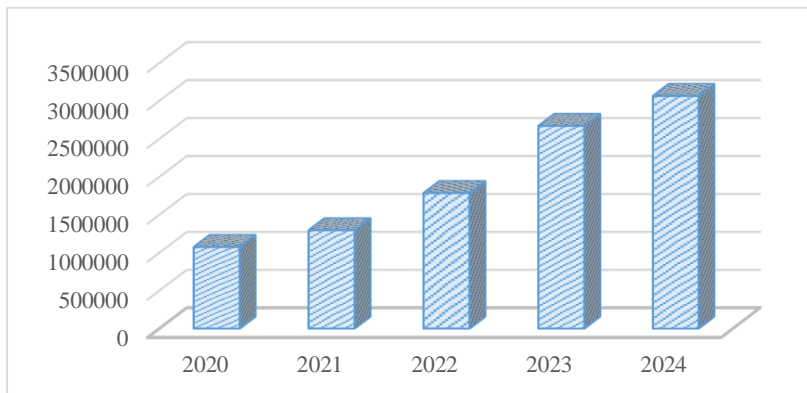

Рис. 2. Доходи Державного бюджету України за 2020–2024 рр., млн грн, побудовано автором на основі [13]

Значне зростання спостерігається і у видатковій частині бюджету, що зумовлено потребами воєнного часу, зокрема, фінансуванням оборонних витрат, підтримкою населення (допомога внутрішньо-переміщених осіб, надання адресної грошової допомоги, субсидій та інших соціальних трансфертів.), відновленням критичної інфраструктури тощо (табл. 3).

У 2022–2023 рр. обсяг бюджетних витрат фактично подвоївся. У 2024 році, попри продовження війни, темпи зростання видатків дещо сповільнилися. Це пояснюється частковим переходом до режиму бюджетної консолідації з метою утримання макрофінансової стабільності.

Таблиця 3 – Динаміка видатків Державного бюджету України, 2020–2024 рр.

Рік	Видатки, млн грн	Абсолютний приріст, млн грн	Відносний приріст, %
2020	1 288 017	-	-
2021	1 490 259	+202 242	+15,7
2022	2 705 423	+1 215 164	+81,5
2023	4 014 418	+1 308 995	+48,4
2024	4 486 682,7	+472 264,7	+11,8

Джерело: побудовано автором на основі [13]

За результатами 2024 року, найбільшу частку у структурі видатків становили оборонні витрати – понад 2,3 трлн грн, що відповідає пріоритетам урядової політики у сфері безпеки (рис. 3).

Платіжний баланс України продовжує перебувати під тиском через високі потреби в імпорті та обмежені можливості експорту, що зумовлено активними воєнними діями та масштабними руйнуваннями інфраструктури.

Фіскальна політика в умовах війни зосереджена на фінансуванні оборонного сектору, соціальних виплат і критично важливих державних функцій. Це чітко відображено в структурі державних видатків (рис. 3). Водночас значне зростання дефіциту бюджету – до 20,7% ВВП у 2024 році – викликає занепокоєння щодо довгострокової стійкості публічних фінансів. Незважаючи на це, Україна не відмовляється від стратегічного курсу євроінтеграції, що вимагає гармонізації фіскальної політики з європейськими стандартами, насамперед, у частині прозорості бюджетного процесу, ефективного управління фінансами та контролю над держборгом.

Міжбюджетні трансферти	187932.4
Соц. захист та соц. забезпечення	464734.4
Освіта	64734.4
Духовний та фізичний розвиток	16202.7
Охорона здоров'я	7540.5
Житлово-комунальне господарство	9515.1
Економічна діяльність	163133.8
Гром. порядок, безпека, судова влада	692658.7
Оборона	2304475.1
Загальнодержавні функції	374306.6

Рис. 3. Структура державних витрат України на 01.01.2025, млн грн, побудовано автором на основі [13]

Монетарна політика Національного банку України також залишається жорсткою. Основна мета – стримування інфляції, стабілізація валютного ринку та підтримка міжнародних резервів. Завдяки поєднанню жорсткої монетарної політики, стабілізації ситуації в енергетичному секторі, зниженню цінового тиску з боку країн-торговельних партнерів і очікуваному високому врожаю, інфляція в Україні, за оцінками НБУ, сповільниться до 8,7% у 2025 році, а у 2026 році – до цільового рівня у 5% [11].

Таким чином, поточна макроекономічна ситуація в Україні характеризується високим рівнем нестабільності, що зумовлено війною, зовнішніми ризиками та структурними проблемами. Утім, збереження стратегічного вектору на європейську інтеграцію потребує адаптації економічної політики до стандартів ЄС, насамперед у частині інституційної прозорості, бюджетної дисципліни та передбачуваної грошово-кредитної політики. У контексті європейської інтеграції адаптація макроекономічної політики до стандартів Європейського Союзу набуває ключового значення.

Зокрема, Україна повинна орієнтуватися на дотримання Маастрихтських критеріїв, що передбачають обмеження щодо дефіциту бюджету, рівня державного боргу та стабільності валютного курсу.

Крім того, необхідно продовжити реформування податкової системи, забезпечити незалежність центрального банку (НБУ), а також зміцнити інституційну спроможність органів державного управління.

Після завершення активної фази війни перед Україною постане завдання масштабної економічної відбудови. У цьому контексті важливим є ефективна стратегія післявоєнного відновлення, що включатиме модернізацію інфраструктури, стимулювання інвестицій, розвиток людського капіталу та цифрової трансформації. Євроінтеграція в цьому процесі може відіграти роль потужного каталізатора – як для структурних реформ, так і для підвищення якості економічної політики. Досвід країн Центрально-Східної Європи підтверджує ефективність євроінтеграційного шляху. Наприклад, у Польщі після вступу до ЄС у 2004 році ВВП на душу населення значно зріс та становив 90 396 злотих у 2023 році проти з 24 439 злотих, що було до цього. Це стало можливим завдяки впровадженню структурних реформ, зростанню інвестування та ефективному використанню європейських фондів [12, с. 64–75].

Для України інтеграція до ЄС означає поступове входження до єдиного європейського ринку з понад 450 мільйонами споживачів. Це відкриває нові можливості для експорту, розвитку малого та середнього бізнесу, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників та зростання національної економіки. Окремий вектор євроінтеграційної політики – інфраструктурна модернізація. У співпраці з Європейським інвестиційним банком (ЄІБ) реалізуються проекти з відновлення критичної інфраструктури. Так, у грудні 2024 року ЄІБ надав понад 60 млн євро на реконструкцію дороги М01 та розвиток громадського транспорту у Києві, Одесі та Сумах. Такі ініціативи не лише покращують логістику, а й сприяють покращенню макроекономічної ситуації в економіці (збільшенню зайнятості населення, зростання заробітної платні та інтегруванню України до європейських транспортних мереж). Крім того, членство в ЄС передбачає гармонізацію соціальних стандартів у сфері трудових прав, охорони праці, медицини, зайнятості та захисту вразливих груп населення. Як демонструє досвід сусідньої Польщі, вже в перші роки після вступу до ЄС спостерігалось суттєве покращення умов праці та соціального захисту, зокрема щодо охорони здоров'я й мінімальних стандартів оплати праці.

Таким чином, євроінтеграція є не лише зовнішньополітичним пріоритетом, а й важелем для трансформації макроекономічної політики України, а європейський досвід формування та реалізації макроекономічної політики може стати для України цінним орієнтиром

у побудові ефективної системи післявоєнного відновлення та досягненні цілей сталого економічного розвитку.

Висновки. У складних умовах воєнного часу макроекономічна політика України виконує не лише стабілізаційну, а й стратегічну функцію. Основними викликами залишаються забезпечення цінової стабільності, збалансованості державного бюджету, збереження платоспроможності держави та відновлення інституційної спроможності. Паралельно ключовою метою виступає поступове наближення до європейських макроекономічних стандартів та принципів сталого розвитку.

На цьому шляху необхідно: забезпечити прозорість і підзвітність бюджетної політики; зміцнити незалежність НБУ та його здатність до ефективного інфляційного таргетування; послідовно реалізовувати фіскальну консолідацію; адаптувати фінансово-економічне законодавство до *acquis communautaire*, водночас інтегруючи екологічні, соціальні та управлінські (ESG) аспекти до стратегічного планування.

Конкретизовані напрями макроекономічної стабілізації включають:

- посилення незалежності НБУ та збереження режиму інфляційного таргетування у координації з фіскальною політикою;
- поступове згортання емісійного фінансування дефіциту бюджету;
- розширення податкової бази без підвищення ставок – шляхом детінізації економіки;
- інституційне зміцнення прозорості бюджету та незалежного аудиту відповідно до стандартів ЄС;
- реформування державних інвестицій із фокусом на критичну інфраструктуру, зелену трансформацію та відновлення промисловості;
- покращення умов для експортерів (логістика, страхування ризиків, розвиток портів, експортно-кредитні агенції);
- запровадження сценарного моделювання макроекономічної політики з урахуванням варіативності розвитку безпекової ситуації.

Макроекономічна стабільність є передумовою для сталого економічного відновлення, соціальної згуртованості та реалізації євроінтеграційного курсу України. Отже, стратегічні пріоритети держави мають гармонійно поєднувати антикризові заходи з довгостроковими інституційними трансформаціями у контексті європейських цінностей та цілей сталого розвитку.

Список джерел інформації / References

1. Гальчинський А.С. Теорія грошей і грошово-кредитна політика. Київ: Основи, 1999. 344 с.

Galchinsky, A.S. (1999). *Teoriia hroshei i hroshovo-kredytna polityka [Theory of money and monetary policy]*. Kyiv: Osnovy [in Ukrainian].

2. Геєць В., Скрипниченко М., Шумська С. Макроекономічні дисбаланси в Україні: моніторинг на основі MIP SCOREBOARD та модель оцінки їхнього впливу на зростання і стабільності. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 3(2). С. 296–305. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcapter.v2i33.206956>

Geets, V., Skrypnychenko, M., Shumska, S. (2021). *Макроеkonomichni dysbalansy v Ukraini: monitorynh na osnovi MIP SCOREBOARD ta model otsinky yikhnoho vplyvu na zrostantnia i stabilnosti [Macroeconomic imbalances in Ukraine: monitoring based on MIP SCOREBOARD and a model for assessing their impact on growth and stability]*. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky – Financial and credit activities: problems of theory and practice*, 3(2), 296–305. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcapter.v2i33.206956> [in Ukrainian].

3. Макроекономіка / за заг. ред. проф. Буряка П.Ю. та Гупала О.Г. К.: Хай-Тек Прес, 2010. 376 с.

Buryak, P.Yu. and Gupalo, O.G. (eds.) (2010). *Макроеkonomika [Macroeconomics]*. Kyiv: High-Tech Press [in Ukrainian].

4. Мазаракі А., Уманців Ю. Економічна політика в умовах глобальної нестабільності. *Scientia fructuosa*. 2025. Том 159, № 1. С. 4–26. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(159\)01](https://doi.org/10.31617/1.2025(159)01).

Mazaraki, A., Umantsiv, Yu. (2025). *Ekonomichna polityka v umovakh hlobalnoi nestabilnosti [Economic policy in conditions of global instability]*. *Scientia fructuosa – Scientia fructuosa*, 159(1), 4–26. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(159\)01](https://doi.org/10.31617/1.2025(159)01) [in Ukrainian].

5. Фінанси / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. К.: Знання, 2008. 611 с.
Yurii, S.I., Fedosov, V.M. (eds.) (2008). *Finansy [Finance]*. Kyiv: Znannya, 611 [in Ukrainian].

6. Коваленко, В.В., Ситник, І.П., Шелудько, С.А. Координація монетарної та фіскальної політик у розвитку національної економіки. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: Економіка та управління*. 2024. № 12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-08-03>

Kovalenko, V.V., Sytnyk, I.P., Sheludko, S.A. (2024). *Koordinatsiia monetarnoi ta fiskalnoi polityk u rozvytku natsionalnoi ekonomiky [Coordination of monetary and fiscal policies in the development of the national economy]*. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: Ekonomika ta upravlinnia – Problems of modern transformations. Series: Economics and management*, 12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-08-03> [in Ukrainian].

7. Красота О.В. Соціальні детермінанти макроекономічної стабільності. *Економіка і прогнозування*. 2021. № 2. DOI: <https://econom.bulletin.knu.ua/article/view/2128/244>

Krasota, O.V. (2021). Sotsialni determinanty makroekonomichnoi stabilnosti. [Social Determinants of Macroeconomic Stability]. *Ekonomika i prohnouzuвання – Economics and Forecasting*, 2. DOI: <https://econom.bulletin.knu.ua/article/view/2128/244> [in Ukrainian].

8. Чугунов І., Любчак І. Формування бюджету в умовах воєнного стану. *Scientia fructuosa*, 2024. 5(157), С.4–14. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2024\(157\)01](https://doi.org/10.31617/1.2024(157)01).

Chugunov, I., Lyubchak, I. (2024). Formuvannya biudzhetu v umovakh voiennoho stanu. [Budget formation under martial law]. *Scientia fructuosa. - Scientia fructuosa*, 5(157), 4–14. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2024\(157\)01](https://doi.org/10.31617/1.2024(157)01) [in Ukrainian].

9. Савченко В.Ф., Лось А.Ф. Інституційний простір формування та трансформації фінансової політики в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2024. Вип. 1(63). DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2024.1\(63\).221-229](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2024.1(63).221-229)

Savchenko, V.F., Los, A.F. (2024). Instytutsiyni prostir formuvannya ta transformatsii fiskalnoi polityky v Ukraini. [Institutional space of formation and transformation of fiscal policy in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya: Ekonomika. - Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Economics*, 1(63). DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2024.1\(63\).221-229](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2024.1(63).221-229) [in Ukrainian].

10. Синюра-Ростун Н. Євроінтеграційний розвиток України: сучасний зріз в умовах військового стану. *Галицький економічний вісник*. 2022. № 3(76). С.30–41. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03.030

Synyura-Rostun, N. (2022). Yevrointehratsiyni rozvytok ukrainy: suchasnyi zriz v umovakh viiskovoho stanu. [European integration development of Ukraine: a modern cross-section in the conditions of martial law]. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk. - Galician Economic Bulletin*, 3(76), 30–41. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03.030 [in Ukrainian].

11. National Bank of Ukraine. Inflation Report. April 2024. Retrieved from: <https://bank.gov.ua>

12. Центр економічної стратегії. Макроекономічна стабільність в Україні: виклики 2023 року. Аналітичний звіт. Київ, 2023. URL: <https://ces.org.ua>

Tsentr ekonomichnoi stratehii. Makroekonomichna stabilnist v Ukraini: vyklyky 2023 roku. Analitychnyi zvit [Center for Economic Strategy. Macroeconomic Stability in Ukraine: Challenges of 2023. Analytical Report]. (2023). Kyiv. Retrieved from <https://ces.org.ua> [in Ukrainian].

13. Державний бюджет України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/>

Derzhavnyi biudzhnet Ukrainy [State Budget of Ukraine]. Retrieved from <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/> [in Ukrainian].

14. Величко К.Ю. Економічна дипломатія України в умовах війни. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг: зб. наук. праць*. Харків: ДБТУ, 2024. Вип. 2(36). С. 64–75.

Velychko, K.Yu. (2024). Ekonomichna dyplomatiiia Ukrainy v umovakh viiny [Economic diplomacy of Ukraine in wartime]. *Ekonomichna stratehiia i*

perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh: zb. nauk. prats – Economic strategy and prospects for the development of the trade and services sector: collection of scientific works. Kharkiv: DBTU, 2(36), 64–75 [in Ukrainian].

15. Славкова А., Гладченко Л., Вдовіна І. Особливості державного бюджету України в умовах економічної нестабільності. *Modeling the development of the economic systems*. 2024. № 3. С. 106–114. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-15>

Slavkova, A., Gladchenko, L., Vdovina, I. (2024). Osoblyvosti derzhavnoho biudzhetu Ukrainy v umovakh ekonomichnoi nestabilnosti [Peculiarities of the state budget of Ukraine in conditions of economic instability]. *Modeling the development of the economic systems – Modeling the development of the economic systems*, 3, 106–114. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-15>

16. Величко К.Ю. Драйвери економічного зростання національної економіки в умовах невизначеності. *Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, м. Харків, 19 травня 2023 р. Харків: ДБТУ, 2023. С. 302–305.

Velychko, K.Yu. (2023). Draivery ekonomichnoho zrostantia natsionalnoi ekonomiky v umovakh nevyznachenosti [Drivers of economic growth of the national economy in conditions of uncertainty]. *Mekhanizmy zabezpechennia staloho rozvytku ekonomiky: problemy, perspektyvy, mizhnarodnyi dosvid: Materialy IV Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii – Mechanisms for Ensuring Sustainable Economic Development: Problems, Prospects, International Experience: Materials of the IV International Scientific and Practical Internet Conference*, Kharkiv, May 19, 302–305 [in Ukrainian].

17. Штань М. Економічна політика стимулювання повоєнного відновлення. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-62>

Stan, M. (2023). Ekonomichna polityka stymuliuвання povoiennoho vidnovlennia [Economic policy of stimulating post-war recovery]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economics and society*, 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-62> [in Ukrainian].

18. Скрипниченко М.І. Макроекономічні оцінки і прогнози повоєнного відновлення економіки України. *Економічна теорія*. 2022. № 2. С. 29–43. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2022.02.029>

Skripnichenko, M.I. (2022). Makroekonomichni otsinky i prohozy povoiennoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy [Macroeconomic estimates and forecasts of post-war restoration of the Ukrainian economy]. *Ekonomichna teoriia – Economic theory*, 2, 29–43 [in Ukrainian].

Величко Катерина Юрійвна, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри економіки та бізнесу, Державний біотехнологічний університет, eklevyna@gmail.com.

Velychko Kateryna, PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economic and Business, State Biotechnology University, eklevyna@gmail.com.